

Pozdrav ze Křtin

ročník 9.

srpen 2/1998

Milí ctitelé mariánští,

slovo od Panny Marie Křtinské nám tentokrát dává úryvek z kázání apoštolského nuncia, které pronesl na Hod Boží svatodušní 31. května 1998 ve Křtinách:

„Moji drazí věřící, kteří jste přišli jako každý rok na hlavní pouť této mariánské svatyně, slavně známé na Moravě, v celé České republice i na Slovensku a jinde.

Dovolte mi, abych opět vyjádřil svou radost, kterou prožívám, když jsem zde. Je to již sedmý rok, co sem přicházím, abych s vámi oslavil naši drahou Matku Křtinskou, o slavnosti seslání Ducha svatého. A navíc, vzpomínám si ještě velmi živě na svátek, jež jsme slavili minulý rok jedenatřicátého srpna s biskupem brněnským a mnoha kněžími při vkládání korunek, posvěcených Svatým otcem: ten den to bylo jako výbuch radosti, jež zářila z očí a tváří všech přítomných, když jsme ozdobili sochu milované Panny Křtinské korunkami, žezlem a pláštěm.

Ano, Panno Maria Křtinská! Prosíme tě z celého srdce: učiň, abychom milovali alespoň jiskřičkou tvé lásky Ducha svatého. Pros za nás, zůstaň s námi: budeme tě následovat na zemi a do nebe. Ave, Matko Křtinská!

+ Giovanni Coppa A.N.

50 let

uplynulo od svěcení dvou našich zvonů

Z farní kroniky: 1948 – v tomto roce byly pořízeny nové zvony pro poutní chrám Panny Marie ve Křtinách. Byly pořízeny firmou „Kovolit“ Rudolf Manoušek z České u Brna a sice:

1) Velký zvon „Maria“ vážící 17 metráků s vyrytým obrazem Panny Marie Křtinské s nápisem „Panno Maria Křtinská, oroduj za nás.“ Tón d’.

2) Prostřední zvon „Antonín“ vážící 11 metráků s obrazem sv. Antonína s nápisem: „Ode všeho zlého chraň naši farnost, sv. Antoníne.“ Tón f’.

Náklad činil 280 000 Kč. Farníci sebrali po obcích sbírkou obnos 200 000 Kč.

Slavnost svěcení nových zvonů byla v neděli 8. srpna. Zvony posvětil nejdůstojnější pan biskup Dr. Karel Skoupý, jenž přijel do Křtin o 8. hodině ráno, u fary vítání a pak sloužil mši sv., po ní byly zvony posvěceny a pan biskup měl pak slavnostní kázání. Při svěcení zazpíval zdejší pěvecký sbor pěkné dva sbory.

O dřívějších zvonech čteme ve farní kronice z roku 1933. 3. prosince 1933 památný pro celou farnost. Toho dne konána slavnost svěcení nových zvonů pro farní kostel ve Křtinách. Největší zvon vážící 1 400 kg zasvěcen Panně Marii Křtinské, jejímž obrazem je ozdoben. Na jedné straně nápis: „Krutá válka vzala nás, láska zbožných dala zas.“ Kolem Panny Marie: „Panno Maria Křtinská, oroduj za nás.“ Zvon má tón d. Druhý zvon vážící 700 kg zasvěcen sv. Antonínovi s jeho obrazem a nápisem: „ode všeho zlého chraň farnost naši, o sv. Antoníne.“ Má tón fis. Na věži zůstal zvon nejmenší „Terezia“ má tón a. Dohromady je to slavnostní akord d dur, začíná tak starodávná oblíbená mariánská píseň: „Tisíckrát pozdravujeme tebe.“

Slavnost svěcení začala o půl 10 hod. Význam slavnosti dodal svou přítomností Jeho Jasnost princ František Josef z Lichtensteinů, který přijel již o 8. hod. ráno a přítomen byl všem obřadům v kostele. Dojmy nezapomenutelné. Toho dne byl třesutý mráz, zima veliká a přesto sešlo se velké množství lidu. Kázání i konsekraci zvonů vykonal biskupský rada, profesor František Baka, horlivý poutní kazatel u Panny Marie Křtinské. Večer o 5. hod. rozezvučely se zvony slavnostním akordem, zvonilo se jednu hodinu ke cti a chvále Panny Marie a padlých vojínů. Nové dva zvony pořízeny z odkazu Msgre dr. Františka Bully (16 000 Kč), z výtěžku za brožurky „Kostel Panny Marie ve Křtinách“, které vydal a sestavil taktéž dr. František Bulla (7 000 Kč) a ze sbírek od farníků a poutníků. Pořízen též elektrický pohon. Celý náklad činil 64 000 Kč.

Oba zápisy od P. Františka Marka, dlouholetého zdejšího pana faráře.

O odebrání zvonů za 2. světové války není ve farní kronice žádná zpráva.

Privítáme každou zprávu nebo fotografie o našich současných i dřívějších zvonech.

Šebestián Kubínek

1. ledna 1999 uplyne 200 roků od narození Šebestiána Kubínka. Narodil se v Blažovicích jako jedenácté dítě rodičů Tomáše a Anny Kubínkových. Je znám jako šířitel – apoštol dobré knihy a veliký mariánský ctitel. Měl velmi vroucí vztah ke Křtinám. V roce 1864 vydal knížku s titulem: Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Křtinském v markrabství moravském.

Jedná se o pobožnost ke čtyřem velkým obrazům, které představují 80 vyobrazení ze života Pána Ježíše a Panny Marie. Zároveň tato brožurka obsahuje různé modlitby a písně. Zajímavý je popis kostela a historie poutního místa. Při příležitosti 200. výročí jeho narození uvedeme v našem „Pozdravu“ úryvky z jeho knihy psané před 135 roky. Budeme mít možnost poznat, co se od té doby změnilo.

Strana 142 a další: Jelikož se Křtiny v údolí rozkládají a horami ověnceny jsou, nelze je dříve spatřiti, pokud se do nich nevstročí. Tu však nedočkavost pobožných poutníků hojně odměňuje se pohledem na velebný chrám křtinský, jenž jest hlavním předmětem zvědavosti jejich.

Zrakům příchozích nejprv objevuje se způsobem překvapujícím svatyně křtinská, kteráž daleko široko na venkově sobě rovné nemá, což spolu také je na příčině, že nábožné poutníky v tolikém množství k sobě vábí a v nich nevyhladitelnou památku po sobě zůstávají.

Chrám křtinský vzdělán jest na mírném pahorečku a jest podivuhodný pro svou velikost, nádheru a krásu. Jest 29 sáhů dlouhý (sáh asi 2 m), 19 sáhů vysoký a 20 sáhů široký. Vystaven jest na způsob kříže. Sestává ze čtyř vespolek spojených a klenutých kaplí, středem je hlavní loď chrámová, nad kterou se velebně vypíná hlavní klenutá báně chrámová. Pobočné kaple čili lodě jsou o něco nižší nežli střední loď. Okna jsou ve dvojím pořadí umístěna, z nichžto vrchní jsou menší, nižší okna pak o mnoho větší a delší, neúplně čtverhranné.

V průčelí chrámu vystupuje na východní straně chrámu štíhlá věž k oblakům a má na zevnější straně asi v polovici nad hlavními dveřmi chrámovými v obrovité velikosti jméno Panny Marie. O něco výše po obou stranách věže jest viděti dvě obrovské sochy kamenné, z nichž jedna představuje sv. Norberta, druhá pak sv. Augustina. Chrám i věž jsou kryty černým kamenem (břidlicí). Zevnější krov chrámu jest přiměřen stavbě vnitřní, takže i zevně je viděti čtvero nižších střech, jež kryjí lodě pobočné. Uprostřed nich se pak zvedá hlavní chrámová loď, nad níž ještě výše strmí čtverhranná svítilna se jménem Panny Marie.

Vnitřek chrámu jest malován slovným malířem Etgensem. Ač v roce 1844 utrpěla ohněm velikou škodu, oheň střechu v popel obrátil, takže následkem toho děšť na klenutí dorážel a malbu částečně poškodil. Přece na mnohých místech, kam děšť neměl přístup, našim zrakům doposud velmi živě se objevuje. Na obloucích, které boční klenby s hlavním klenutím spojují, viděti jest na modré půdě zlatými písmeny tento nápis v jazyku latinském: „In plenitudine sanctorum detentio mea. Ego mater pulchrae dilectionis, et timoris et agnitionis et sanctae spei.“ (česky překládáme: V plnosti svatých se zdržuji. Já jsem matka krásného milování, bázně, poznání a svaté naděje). Tato slova jsou vyňata z knihy moudrého Siracha (Sirach, 24, 16, 24).

Půda chrámu křtinského je dlážděna čtverhrannými kameny. U hlavních dveří se vznáší v pravidelné výše kůr pro hudebníky, jehož veliké varhany pro svou libozvučnost zvláštní zmínky zasluhují. Roku 1753 je zhotovil varhanář Umlauf. Na protější straně hudebního kůru jest souměrně velké oratorium umístěno, které je v polokruhu zbudováno a má tři oltáře, z nichž jeden je uprostřed, dva po bocích stojí. V chrámě samém jest šestero oltářů. Mile překvapuje poutníka vstupujícího hlavními dveřmi velký oltář, na kterém se nalézá zázračná socha Panny Marie. Oltář sám je z načervenalého mramoru a nad ním se vznáší šestero zděných a mramorem vykládaných sloupů, které na hoře klenutý a také mramorovaný baldachýn spojuje. Uvnitř baldachýnu se objevuje uprostřed Duch svatý v podobě zářící holubice, je pozlacen a vznáší se právě nad hlavou milostné sochy Panny Marie Křtinské. Socha stojí mezi šesti sloupy na pevném mramorovém podstavci a je okrášlena pozlacenou září uprostřed dvou velikých, rovněž pozlacených, cherubínů. O této zázračné soše píše Vilém Gumpenberg ve svém spise „Atlas Marianus“ (r. 1672). „Socha tato kamenná jest sedm střevíců vysoká. Zázračná socha Panny Marie Křtinské jest toho způsobu, že náleží k nejkrásnějším sochám. Umělec (sochař), ať byl kdo byl, zajisté veliký byl, neboť dovedl sochu Rodičky Boží způsobiti vznešenou krásou, v panenské milostnosti spanilou a konečně takovou, že se počítá k nejkrásnějším zázračným obrazům Panny Marie.“ A skutečně je třeba dáti tomuto spisovateli za pravdu, kdokoliv by jednou sochu Křtinskou uviděl. Jest skutečně sedm střevíců vysoká (přes dva metry), z tvrdého, v našich krajinách nevidaného kamene, jak o tom pronesli úsudek zběhlí a zkušení kameníci a znalci, když se zázračná socha přenášela ze starého kostela do nové kaple roku 1733. Na hlavě má císařskou korunu, v pravé ruce královské žezlo, dlouhé roucho, plášť, na krku sponu, bedra přepásaná pásem, vlasy splývají po obou stranách ramen. Na levé ruce nese Božské Dítě své, Ježíška, jenž má v ruce jablko a ukazuje je své Matičce na znamení, že je před ní celé a nenakousnuté. Tvář zázračné sochy jest nadmíru krásná, velebná a neobyčejnou milostí zářící. Svou důstojností působí nevýslovný sladký dojem na nábožné poutníky a budí v nich lásku, úžas a útěchu. Hříšníkům pak vlévá do srdce spasitelnou bázeň.

V pozadí hlavního oltáře je druhý oltář se svatostánkem a tak mohou najednou dvě mše svaté u zázračného obrazu Marie Panny slouženy bytí. Oba tyto oltáře posvětil světící biskup Matěj František hrabě Chorinský, tehdejší infulovaný prelát a děkan na Petrově v Brně.

Třetí oltář se nalézá v pozadí chrámové lodi na evangelní straně hlavního oltáře – pod velikým a rozsáhlým oratoriem. Oltář je zasvěcen ke cti svatých mučedníků Jana a Pavla, jak hlásá oltářní obraz od věhlasného malíře Winterhaltera. Nad hlavním obrazem jest menší obraz sv. Gilberta také od Winterhaltera. Po obou stranách oltáře stojí dvě sochy, na straně evangelní socha sv. Floriána, na straně epištolní sv. Vendelína. Obě sochy zhotovil brněnský sochař Schweigel. Na tomto oltáři je svatostánek. V době poutí se zde podává tisícům poutníků sv. přijímání.

Text Kubínkův je pozměněn jen tolik, abychom lépe porozuměli jeho výkladu. V příštím „Pozdravu ze Křtin“ budeme pokračovat.

Pouti a informace

Každým rokem po staletí putují do Křtin poutníci z Břestu na Hané. Letošní pout' 23. května byla zvlášt' slavná. Při mši sv. o půl 11. h. jsme posvětili jejich obecní prapor. Je na něm vyšit strom jako symbol života a dvě mušle, připomínající sv. Jakuba staršího, jemuž je zasvěcen břestský farní kostel.

Ctitelé Panny Marie Křtinské z Otaslavic a Vincencova si letos připomínali, jak před 70ti lety jejich otcové a maminky přinesli do Křtin votivní obraz. Od dávna sem putují a v roce 1928 měli zvláště za co prosit, jak vypovídají řádky z obecní kroniky: „Začátkem roku 1927 se opakovala u nás epidemie „španělské chřipky“. Přesto, že nebyla tak prudká jako v roce 1918-19, kdy se podobala plicnímu moru, byly mnohé domy tak zamořeny, že nebylo tam nikoho zdravého. Na jaře chřipka zmizela a v květnu přišla nová pohroma – na stromy. „Ledoví muži“ mrazivým dechem spálili všechno stromoví – nejvíce utrpěly ořechy a těžko se pak zotavovaly.“

„Jaro roku 1928 bylo deštivé a chladné a to trvalo celý květen a červen. Až v červenci změna přišla a přišla teplá – tropická vlna, kdy teploměr v chládku ukazoval 40-44 stupňů. Sucho s teplem pak částečně zmenšilo úrodu krmiva a dobytek se odprodával za ceny nižší než byly před tím obvyklé.“

Votivní obraz namaloval akademický malíř M. F. Skula z Brna. Restaurování obrazu provedli ak. malíř Vladimír Procházka a Petr Bortlík. Restaurování obrazu uhradili: Jaromír Blumenstein, JUDr. Pavel Krátký a JUDr. Zdeněk Kabilka, rodáci z Otaslavic a Vincencova.

Obraz za 70 let byl již dost sešlý a tak došlo k jeho obnovení. V sobotu 30. května při odpolední mši sv. byl slavnostně křtinským děkanem posvěcen.

Svěcení květin

V sobotu na slavnost Nanebevzetí Panny Marie bude v našich ambitech malá výstavka květin. Snad se v příštích letech rozšíří. Prosíme zahradníky, ať se informují o možnosti vystavovat květiny, na farním úřadě ve Křtinách. V neděli 16. srpna při ranní a hrubé mši sv. posvětime květiny a byliny. Posvětime i náš křtinský čaj. Má krásné balení s obrázkem Panny Marie Křtinské a poutním kostelem a nápísem: Pozdrav ze Křtin. Bude se prodávat za 25 Kč.

První mariánské soboty

5. září přijedou poutníci z Čejkovic s chrámovým sborem ze Starého Podvorova, kde mají nový kostel. Velmi se těšíme.

3. října se svými farníky oslaví Pannu Marii Křtinskou viceděkan a farář Vlastimil Vaněk z Moravských Prus.

7. listopadu poutníci z Brna-Kr. Pole se svým novým panem farářem Josefem Jahodou. A 5. prosince zakončíme letošní mariánské soboty s Pavlem Kopeckým, děkanem ze Žarošic.

Program znáte: 15.30 růženec, 16.00 mše sv. a po ní rozdávání požehnaných pokrmů. Srdečně zveme. Je třeba sepratých rukou, je třeba modlitby.

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt Brno č.j. P/2-2395/94 ze dne 1. 7. 1994.

1. výročí papežské korunovace

30. srpna si připomeneme 1. výročí papežské korunovace milostné sochy Panny Marie Křtinské. Pontifikální mši sv. v 10.30 bude sloužit královéhradecký biskup Mons. Karel Otčenášek.

Uvedu několik vět z latinského dekretu o požehnání křtinských korunovačních klenotů: Jan Pavel II. při své třetí návštěvě v Praze při příležitosti millenia mučednictví sv. Vojtěcha požehnal pozlacené korunky a žezlo, kterými je ozdobena přeslavná socha bl. Panny Marie ve Křtinské svatyni v brněnské diecézi. Svátý Otec udělil apoštolské požehnání dne 25. dubna 1997 a následujícího dne 26. dubna velmi rád (perlibenter) toto požehnání opakoval.

Před rokem jsme očekávali o papežské korunovaci hodně poutníků, ale účast byla tak překvapivá, že ani největší optimisté tolik nečekali. A neděle, kdy se konala tato slavnost není spojena se žádnou tradiční poutí. Slavnost nás znovu přesvědčila, jak se náš lid rád utíká k Panně Marii a zvláště na poutním místě ve Křtinách, na tomto kdysi prvním Ave, kde Matka Boží divy tvoří.

Nastokrát buď pozdravena, milá Matičko Křtinská!

Dušíčková pout'

18. října při dušíčkové pouti přivítáme vzácného poutníka arcibiskupa olomouckého a metropolitu moravského Mons. Jana Graubnera. O půl 11. h. bude sloužit pontifikální mši sv. za † poutníky a † dobrodince.

Březina – nový kostel

Pokračujeme ve fatimských pobožnostech. 13. srpna ve čtvrtek povede pobožnost P. Josef Šiška z Lipovce, přijede s ním i jejich chrámový sbor.

Zveme Vás na neděli 13. září, kdy mezi námi bude ředitel Rádia Proglas P. Martin Holík. Rád zodpoví naše dotazy.

Závěrečná pobožnost v Březině bude 13. října pod vedením velikého mariánského ctitele P. Mariána Rudolfa Kosíka OPraem z Brna-Židenic.

Pořad: začínáme vždy v 17.30. Je příležitost ke sv. zpovědi.

Videokazeta

Nabízíme vám videokazetu z historie Křtin, oprav, poutí a zvláště z loňské papežské korunovace. Rozsah videokazety 64 minut. Prodává se za 180 Kč.

Velmi doporučuji.

Nástěnný kalendář

V tisku je náš nástěnný kalendář. Neděle a svátky v příslušných liturgických barvách. Bude k dostání opět za 10 Kč.

Všem upřímné poděkování za Vaše modlitby, za Vaši lásku k Panně Marii Křtinské i za Vaše dary.

*Zplna srdce žehnám
P. Tomáš Prnka*

*Vydává Římskokatolická farnost, 679 05 Křtiny
č. tel. 0506/439189, odpovídá P. Tomáš Prnka
r. č. OkÚ Blansko o 370100495 – neprodejné*